

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Det har alt i længere Tid været forudsat, at der, naar det i Loven af 10de Marts 1861 og senere Love omhandlede Net af Statsbaner var fuldført, vilde vise sig Trang til at sætte de Egne af Landet, hvilke Statsbanerne ikke direkte komme til Gode, i Forbindelse med disse ved Sidebaner. Den Tanke frembyder sig derfor, at Forholdene kunde udvikle sig saaledes, at der kunde blive Spørgsmaal om, at Staten selv maatte bringe de paagældende Anlæg til Udførelse. Men, naar henses til de meget betydelige Summer, som alt ere anvendte og endnu i flere Aar vilde blive anvendte navnlig til Jernbaneanlæg i Sjælland, maatte der i alt Fald hængaa en ikke ganske kort Arrække, inden det kunde anses forsvareligt for Statskassens Regning at udvide Statsbanenettet i den nævnte Landsdel. Naar Sagen derimod stiller sig saa, at Anlægget vil kunne udføres ved Privates Foranstaltning, mod et passende Tilskud af Statskassen, synes der at være al Dpfordring til at yde et saadant til Sagens Gjennemførelse, hvorved de paagældende Egne strax kunne komme til at nyde det store Gode som Jernbaneforbindelsen afgiver.

Med Hensyn til Formen for Understøttelsen til de ommeldte Foretagender maa ifølge Ministeriets Formening Ydelsen af et direkte Tilskud foretrækkes for Dvertagelsen af en Rentegaranti, selv naar der ved Siden af denne er stillet Statskassen et Forstærkningsfond til Sikkerhed. Ved den førstnævnte Understøttelsesmaade vindes nemlig et sikkert Overblik over de Forpligtelser, Statskassen paatager sig, hvortil kommer, at det direkte Tilskud, naar Beløbet fordeles paa flere Aar, ikke vil medføre nogen meget betydelig Byrde til et enkelt Tidspunkt. En Rentegaranti med Forstærkningsfond som Sikkerhed er derimod vel lidet byrdefuld, saalænge Fondet ikke er forbrugt, men dette Tidspunkts Indtræden lader sig ikke forudsæ, og Byrden af Garantien vil i ethvert Tilfælde saa godt som uden Ugunstige Forhold som Krig og deslige, altsaa netop paa Tidspunkter, hvor Statskassens Stilling i Regelen daarlighst taaler, at der stilles

extraordinære Krav til den. Ministeriet maa derfor bestemt fragaade denne Form for Understøttelse af Jernbaneanlæg, medens direkte Subventioner af Statskassen, fordelte paa visse Aar, i Forhold til Banens Længde, fortjene at anbefales, som den, der flest udtrykker Forholdet mellem Statskassen og Koncessionshaveren.

De Sidebaneanlæg, som ere nævnte i Lovforslagets § 1 ere saadanne, der under tidligere Forhandlinger ere fremhævede som ønskelige Udvidelser af Jernbanenettet, i hvilken Henseende der særligen kan henvises til de Udtalelser, der i Rigsdagssessionen for 1868—69 ere fremkomne fra forskellige Sider (jfr. Folkethingstidende Side 5487—89), og da der foreligger Andragender, hvorefter de omhandlede Baneanlæg agtes gennemførte ved Privates Midler, naar der fra Statens Side ydes en direkte Understøttelse, saaledes som i Lovforslagets § 2 foreslaaget, har man troet at burde søge fornøden Lovhjemmel til at meddele Koncession paa disse Baners Anlæg og Drift. Ved Siden af den direkte Understøttelse er det bragt i Forslag at yde de sædvanlige Begunstigelser med Hensyn til Told- og Stempelafgifter samt Udredelse af Statsafgifter af den til Jernbaneanlægget indtagne Grund m. M. Størrelsen af Tilskudet er fastsat til et Beløb af indtil 40,000 Rd. pr. Mil Jernbane, som er den Subvention, der efter de foreliggende Begjæringer om Koncession maa anses fornøden for at muliggjøre Anlæggenes Gjennemførelse. Derunder er indbefattet Statens Andel i Expropriationsomkostningerne, medens man, i Lighed med hvad der har fundet Sted for Statsbanernes Vedkommende, har søgt Bemyndigelse til at paalægge de Egne, som komme til at nyde Godt af Banerne, at betale Halvdel af det til Erstatningen for de exproprierede Arealer og for anden ved Banernes Anlæg forarsaget Skade medgaaende Beløb. For at lette Statskassens Byrden ved denne Understøttelses Udredelse er det derhos fastsat, at den for hver af Banernes Vedkommende kun skal kunne komme til Udbetaling gennem en længere Arrække, og i det enkelte Aar med et Beløb af høist